

megjelenik minden vasár-
nap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szabó Albert könyvnyom-
tatásban Kézdi-Vásárhelytől,
hova úgy a lap tartalmi
részét illető közlemények,
mint az előfizetések, hirdet-
mények, nyilvántartási közle-
mények stb. írtatnak.

Nyilvántartási cikkek soron-
ként 10 kr-ért közölhetők.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas gar-
mond-sorért vagy annak
terfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszá-
mát szerinti számítatnak.
Ezenkívül minden beigta-
tásnál 30 krajczár helyeg-
díj fizetendő.

Fogy az agrár Magyarország földmivelő-népe.

„Nemcsak a harcok zivatarai
sodorhat el egy nemzetet, van még
egy más, de disztelen és aljas nem-
zeti halál is: a közszegényülés.
Ettől hazánkat megóvni legszentebb
kötelességünk.” Deák Ferencz.

A földmivelési miniszter jelentése, a mely,
dicséretére legyen mondva, a tavalyinál job-
ban foglalkozik a mezőgazdaságot érintő köz-
gazdasági kérdésekkel is, mindjárt az első
lapokon egy felette szomorú jelenség képét
tárja elénk, melylyel kötelességünk külön is
foglalkozni, ennek szentelve mai soraink
egészét.

Ismét fogyott Magyarországon, dacára az
abszolút szaporodásnak, a földmiveléssel fog-
lalkozó népesség száma, a mi 1870 ben még
4.243,948; 1880-ban 3.669,117 volt; már
1890-ben 3.551,407-re apadt.

Ez a legszomorúbb jelenség, a mit csak
közgazdasági életünkről konstatálhatunk.

Akkor, a mikor a magyar haza lakossága
rövid tíz év alatt 1.4 millióval, vagyis 10.13
százalékkal, a városoké 15%-kal, Budapesté
36.43%-kal emelkedett, mezőgazdasági né-
pességünk folytonosan apadóban van. Ez
apadás már 1870-től tart s ez időtől 1890-ig
692 ezer emberre tehető, vagyis a csöke-
nés 16.9%.

Mit jelentenek e számok?

Azt, hogy a mezőgazdaság Magyarorszá-
gon, a par excellence földmivelőállamban
szűnik jövedelmezővé lenni, hogy a haza leg-
egészségesebb, legjózanabb eleme, a földmi-
velő-nép elveszti biztos kenyerét, mit a föld
adott és húzódik be a városok bűzhődt le-
vegőjébe, vagy ki Amerikába, hol legalabba
véletlen morzsáin reménye van tovább ten-
getni életét.

A helyett, hogy a sok paragon heverő
rendetlenül és kihasználatlanul kezelt terü-
letek jobb művelés alá vonatnának, hogy a
belterjesebb gazdasági kultúra minél több
munkáskezet foglalkoztatna, abból évről-évre
kevesebb jut Magyarországnak földjének.

És hová lett ez a 692 ezer ember? Talán
az iparban, az istenített kereskedelemnél
nyert biztosabb, nagyobb keresetet?

Hu átlomban ringatózik az, ki ez átlanokat
hiszi. Hiszen 20 év alatt 1 millió 569 ezer
emberrel szaporodott Magyarország lakos-
sága, ez a szaporulat a 692 ezer hiánnyal
együtt 2 millió 261 ezer ember tesz ki, ko-
mikumnak is sok volna állítani, hogy ez
mind az 1870-ik év óta alakult gyárakban
stb. nyert foglalkozást.

De igenis a mostoha gazdasági viszonyok,
a helytelen gazdasági termény értékesítésé-
nél tultengett közvetítő kereskedelem, az év-
ről-évre jobban szorító adó, a gazdasági
hitel teljes rendezetlensége, a gazdasági szak-
értelem teljes hiánya s az egész ország falusi
népességét szípolozó vidéki uzsora; kihuzta
a falusi lakosság talpa alól a földet, kiűzte a
zsellért, napszámost kiesiny, de biztos hajlé-
kából; jöttek az elemi csapások a filloxera s
ma az elpusztult szőlők, még másképp haszon-
vehető parcellái is paragon hevernek s ro-
hamosan, feltartóztatlanul szaporodik a tönk-
rementek száma; a kik rajonként tolnak
mind a városok felé, remélve, hogy abban a
sok külső csillogásban, bódító mozgalomban
jut nekik is egy kis vaczok, egy falat
kenyér.

Mi pedig hiszünk a hamis számoknak és
elvakítatva a nagy külföldi államok me-
tropolisaitól, elég hibásan nemzeti jólétünk
hazug jelétül fővárosunkból világvárost igyek-
szünk csinálni és helyes közgazdasági po-
litikát vélünk követni akkor, midőn a leg-
végsőig megfeszítjük erőnket „nagy városok”
teremtésére, elfeledve, hogy biztosan csak
a gazdag vidék feleslegéből, de nem száraz

kenyere és verejtéke árán, épülhetnek olyan
városok, a melyek fényében egy nemzet
igazi élete tükröződik vissza.

A városi élet abnormis fejlődésének szo-
morú következményeit, mely a vidék la-
kosságának felszívásában nyilvánul, tagad-
ták minálunk.

Pessimistikus nézetnek, a tulhajtott agra-
rizmus szülte rémképeknek bélyegezték
mindenütt, ha valaki reá mert mutatni vi-
déki lakosságunk csökkenése, a mezőgazda-
sággal foglalkozók számának apadására, sze-
gényedésére.

Egyszerre tárul fel elénk az örvény, mely
felé néptűnket önmagunk tereltük. — S az
eredmény a valóságban még sokkal szo-
morúbb lehet. — Mert mi nem adhatunk
igazat az országos statisztikai hivatal azon
felfogásának, hogy a népszámlálási összeírás-
sok télen történvén, a mikor a földmivelés-
sel foglalkozó napszámosok nem dolgozhat-
nak az őstermeléssel s így más munka
után néznek és hogy ez uton közülök so-
kan kerültek a közönséges napszámosok ro-
vatába. Ellenkezőleg. Ép azért, mert az
összeírás télen történt, amikor a vidéki la-
kosságnak az a része is, a mely kora ta-
vasztól késő őszig városunkban, építkezések
és gyáraknál dolgozik, falujába vonul visz-
sza, a nélkül, hogy azért mezőgazdasági
munkás volna, belekerült ezek rovatába.
Ha az összeírások nyáron történnek, még
szomorúbb eredményeket mutatott volna
fel a mezőgazdasági munkások száma.

Mert óriási tömegek azok, a melyek az
azelőtti gazdasági munkások közül a főváros
sőt a nagyobb vidéki városok „mohó”-ját
szaporítják s az elzúllott, népviseletét és
szokásait levették az alakokban a kik a
pinczelakások, külvárosi pálinkás bódék
dohos levegőjével együtt magukba szívták a
nagyvárosi proletariatus minden szennyjét,

A „Szekelyföld” tárczája.

Szekely históriák.

Írta: D. J.

A nép között forogva, két regényes alakot fe-
deztem fel, sietek is őket olvasóimnak bemutatni.
Két különös ember, kik méltán tarthatnak igényt
a kékszakál névre. Ezek az alakok élnek, s histó-
riájok szóról-szóra igaz. A ki nem hiszi, járjon
végére.

I.

Péter ur községi tanító 400 frt fizetéssel,
még nem érte el a 30 évet s már egy egész regény
van háta megitt. A regény első fejezetét egy
szép szőke leánnyal csinálta meg, kinek rövid
ismeretség után örök hűséget esküdött. Gyenge
volt szegény asszony s egy napon meghalt. Péter
ur erősen siratta. Zokogva borult a drága kopor-
sóra s halni akart. Ebben a szomorú szándékában
egy csinos barna lányka akadályozta meg, ki
reszvéttel közeledett a kétségbeesett férjhez s
ígyen szót hozott:

— Soha se eméssze magát édes tanító ur. Az
Istennek tetszett magához venni. Nyugodjék bé-
kében! Megvigasztaljuk mi a tanító urat. Van a
faluban sok szép leány s ha kell itt vagyok ma-
gam is.

Péter ur könyein át tekintett a szép lányra s
ugy érzé, mintha egy láthatatlan kéz, egy látha-
talan seprével lésepergte volna szívéből minden
bánatát.

És Péter ur még első felesége koporsójánál
megcsinálta a regény második fejezetének váz-
latát.

Alig telt el a gyászév fele, már második ház-
ságra lépett a szép barnával. Ez a házasság sike-
resebb volt, mint az első, de boldogabb is volt,
mert hát minden zenebona után egy-egy édes ki-
békülés következett.

A második házasság tarthatott egy évig vagy
kettőig is. Egy nap a szép asszony a faképnél
hagyta Péter urat s mikorra bekövetkezhetett
volna a válófélben levő házasság azon korszaka,
hogy a rosszakat elfeledik s csak a kellemesekre
emlékeznek, már el voltak válva. A protestán-
soknál, ha jókor jár az ember — gyorsan megy
a válóper.

Péter ur busult is, nem is, az asszonyka meg-
bánta is nem is, a mit tett: tény az, hogy mégis
csak Péter ur volt az, ki könyekben vette fel a
dolgot. Elkezdett daczból udvarolni egy sem szőke,
sem barna leánynak s egyszer csak azon vette
észre magát, hogy a menyegző is ki van tűzve.

— Üsse a kő — gondolta magában — asszony
nélkül úgy is unalmas az élet.

A menyegző napja eljött, a násznép összegyűlt,
várták a papot. Pap helyett azonban egy titkos
küldöncz érkezett, sugott valamit Péter ur fülébe,
mire az azonnal kiment.

A kert végében egy fekete gyászba öltözött
zokogó szép asszony várta. Az elvált feleség volt.
Elmondta, hogy őt édesanyja biztatta az elválásra
(Azok az asszonyok) s hogy ő most is egész szí-
véből szereti férjét. És addig sirt, addig zokogott

a szegény asszony, hogy Péter ur, kinek szíve
nyilvánvalólag viaszból van alkotva, megbocsátott.

Benn az összegyűlt násznép, kűnn a síró asz-
szony. Más ember kétségbe esett volna ilyen
helyzetben. Péter nem esett kétségbe. Egyet gon-
dolt s bátor szívvél visszament a házba s ott az
egész ünnepi gyülekezett s szépen kiöltözött
menyasszonya előtt így szólt az időközben meg-
érkezett paphoz:

— Tiszteletes ur! Tévedés van a dologban. Én
nem ezt a nőt, hanem előbbi feleségemet szere-
tem s őt veszem feleségül.

A hatás iszonyu volt. A menyasszony nyom-
ban elájult, a szent pap palástja a földre hullt, a
násznép meg nagy álmélkodásában nem tudott
szóhoz jutni. A legelső ember, ki feleszmélt, az
örömapa volt. Oda lépett a bátor Péterhez s meg-
ragadva kezét visszafojtott dühvel szólt:

— De nem addig van az vejem uram. Maga ki-
csufolá a leányomat s ezért velem számolnia kell.

Péter ur vakmerősége egy kicsit alább szállt,
midőn a fenyegető tekinteteket érzé s azért egy
merész mozdulattal kiragadván kezét a bőséges
markából, kirohant s meg sem állt a szomszéd
falujáig.

Híven követte az elvált feleség!

Hetek multak el, míg a szőke menyek vissza-
mérték térni a faluba, de ekkor már nem együtt,
hanem külön-külön.

A nő ismét elhagyta férjét s Péter ur pedig
visszatért menyasszonyához s a napokban örök
hűséget esküdött neki.

bűnét, alig ismerjük fel a természet gyermekét, azt az egészséges józan gondolkozásu mezei munkást, a kibén fajunk fennmaradása és szaporodásának oly szép s oly biztos alapját birtuk.

Odakünn megélni nem képes, bejött a városba és itt bekövetkezett a munka tulkinálata.

A hivatott városi munkás bérét nyomták le a falusiak, szaporítva ezáltal is a proletariátust, a nyomort. Hallatlan az, hogy tavasszal és ősszel, a mikor vidéken a gazdasági munkás 50—80 kr, a budapesti dunapari ember-bőrzén csak 10—20 krral magasabb, néha ugyanazért az árért kapni embert, a mennyi kell.

Csakis ez az oka, hogy míg az ország legtöbb részében gazdasági eselődések 30—50%-kal s a napszám ugyanannyival emelkedett, a kereskedelmi miniszter-jelentésében az iparról kiemelőleg írhatja azt, hogy a „munkabérek a lefolyt évben nem változtak.”

És ezt az elvárosiasodott falusi népet többé soha sem kapjuk vissza, felér ez a jelenség a kivándorlással, ez a nép elvész nemcsak a mezőgazdaság, de a nemzetre is, mert azt az erkölceséből, szokásaiból kivetkőzött, testileg satnya tömeget népnek nem nevezhetjük többé, abból salak lesz csak, a mit ugy hívják, hogy . . . csöcselék.

Es ha mindezekhez hozzávesszük a kivándorlás óriási emelkedését, ma már nemcsak a felvidék és Erdély, de a dunántul legmagyarabb vidékeiről, a haza egy részének csak tavaly is éhezését; hegyi lakosságunk többségének nyomorult tengődését: csak az elfoglaltság s az önösség helyzetét kihasználó elvei zenghetnek dicshimnuszokat gazdasági helyzetünk emelkedéséről, vagyonosodásunkról; csak ezek nézhetik télen kezekkel a magyar nép, a vidéki lakosság pusztulását és ezzel együtt a folyton növekedő munkahiány miatt is, a földbirtokos-osztály mind nyomorultabb helyzetét.

Pedig ezeknek az elemeknek a felemelése, ezeknek a vagyonosodása alapja nemcsak nemzeti, de közgazdasági életünknek is.

Soraink élére a nagyhazafinak egy mondatát, a melynek igazsága felér az általa hirdetett politikai tanok összegével, s félelem és beismerése a legnagyobb politikai bölcsességgel, irtuk. Írja az uralkodó párt

is zászlajára. Nem magas ideák, politikai és közgazdasági eszmék és irányokra tanít, de erős munkára, néptünk s így a haza érdekében. B. K.

A marosvásárhelyi ipari szakiskola.

A kereskedelemügyi miniszter Marosvásárhelyen, kapcsolatban a székelyföldi iparmúzeummal egy fa- és fémipari szakiskolát létesített, összekötve téli építő és agyagipari tanfolyamokkal. A székelyföldnek ezen új iparintézete a kolozsvári ipartanműhelyek mintájára szerveztetett, oly módon ugyanis, hogy a tanulók az iskolában csakis szorosan az iparizáshoz megkívántató elméleti és rajzismeretekben nyerne alapos ki képezetést, míg a gyakorlati tanulmányokat a jobb iparos műhelyekben mint rendes tanoncok szerzik meg.

Az iskola rendes fentartási költségeit a kereskedelemügyi miniszter, a helyiséget, fűtést és világítást Marosvásárhely város közönsége biztosította. Ezenkívül a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 300 frtot szavazott meg ösztöndíjakra.

Az ekként szervezett ipariskola a kereskedelemügyi miniszter képviselőjének, Sztérenyi József kir. iparfelügyelőnek, a megye, város, kereskedelmi és iparkamara, a helyi ipartársulatok kiküldötteinek és nagyszámú közönség jelenlétében 40 tanulóval a napokban nyitattott meg.

A megnyitás nagy érdeklődés mellett a székelyföldi iparmúzeum csarnokának dísztermében ment végbe, hol először is Kovács Ferenc apát-plébános a szervező bizottság működéséről beszámolván, Sztérenyi József iparfelügyelő az intézetet egy tartalmas beszéddel megnyitotta és átadta azt hivatásának. Sztérenyi megnyitó beszéde után Ajtay Gyula polgármester helyettes, a város, Tauszik B. Hugó a kereskedelmi és iparkamara és Szabó István a marosvásárhelyi iparosság nevében megköszönték a kereskedelemügyi miniszter gondoskodását.

A lelkesült közönség ez ünnepély alkalmából Lukács Béla kereskedelemügyi miniszterhez közből táviratot is intézett. Végül Schwarz Jakab igazgató bemutatta az intézet tanári karát.

Az új ipariskolától, mely a kereskedelemügyi miniszter részéről a székely ügyek fejlesztése körül megindított jótékony akciónak egyik figyelemreméltó alkotását képezi, tekintve annak gyakorlatias szervezetét és célját, a közönség jó eredményeket vár, meglevén győződve, hogy ily szervezet mellett ez iskola valóban jól képzett és hivatásának élő iparosokat fog nevelni.

Különfélék.

— Erzsébet királynék neve napját kegyeletesen ülték meg az idén is Kézdi-Vásárhelyt. A rom. kath. templomban isteni tisztelet volt, melyen az összes hatóságok képviselve voltak. A háromszéki árva-leánynevelő-intézet, mely a felséges asszony nevét viseli, a névnap előestélyén összes helyiségeit fényesen kivilágította.

Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete f. hó 21-én gyűlést tartott, mely legérdekesebb tárgyát elnök polgármester azon kijelentése képezte, hogy a Cserey-jószág megvétele iránt kötött adás-vevési szerződést a belügyminiszter jóváhagyta, utasítván a várost, hogy a felveendő kölcsön iránt 6 hó alatt hozzon határozatot s azt jóváhagyás végett annak idejében terjessze fel. Ezzel kapcsolatosan felolvasott azon üdvözlő távirat, melyet megyénk főispánja küldött volt e város közönségéhez, midőn a vásár jóváhagyása leérkezett. A képviselők mindkettőt örömdetesen vette tudomásul. A legtöbb adót fizetők névsora — melyet egész terjedelmében alább közlünk — valamint az 1893. évi költségvetés jóváhagyása tudomásul vétetett. Végül a képviselő utasította a városi tanácsot, hogy az üresen levő külön városi állatorvosi állás betöltése iránt hirtessen pályázatot. Ezen állással 400 frt évi fizetés, minden megvizsgált nagyobb állat után 10 kr díj jár s ezenkívül a tarifaszérző illetékek. Végül a képviselőt határozatilag kimondja, hogy a tanácsnak a kolera járvány tartamára hozott azon rendelkezését, hogy vásárok alkalmával a piacra szekerekkel beállani nem szabad, hatályon kívül helyezte, mivel a kolerajárvány már szűnőben van s mivel ezen intézkedés a vámbévitelre s a kereskedelemre bántólag hat.

— Legtöbb adót fizetők Kézdi-Vásárhelyt az 1893. évre következők: Nagy Ferenc szeszgyáros 2369 frt 56 kr, Jancsó Mózes szeszgyáros 871 frt 23 kr, Török Sándor szeszgyáros 626 frt 68 kr kétszeres, iparkamarai tag, Kovács Ferenc gyógyszerész 574 frt 76 kr kétszeres, okl. u., Minorita szerzet főnöke 515 frt 60 kr kétszeresen, Dénes Lajos kir. közigyőző 447 frt 38 kr kétszeresen, ügyv. okl., Csizsár Dénes szeszgyáros 415 frt 36 kr, Tóth István szeszgyáros 396 frt 11 kr, Csizsár József kereskedő 368 frt 18 kr, Török Bálint kereskedő 365 frt 34 kr kétszeresen iparkamarai tag, Sinkovits Ignác 357 frt 90 kr kétszeresen orvosi okl., Szacsavay Gyula ügyvéd 271 frt 52 kr kétszeresen ügyv. okl., Szabó Albert nyomdász 260 frt 20 kr kétszeresen, okl. u., Tóth József szeszgyáros 255 frt 84 kr, ifj. Dávid István kereskedő 254 frt 50 kr, Barthos Károly ügyvéd 243 frt 14 kr kétszeresen, ügyv. okl., Fejér Antal kereskedő 242 frt 41 kr, Zajzon Lázár ügyvéd 237 frt 16 kr kétszeresen, ügyv. okl., Szabó Mózes szeszgyáros 236 frt 71 kr, Kökössy Károly ügyvéd 231 frt 82 kr kétszeresen, ügyv. okl., Bánffy Zsigmond ügyv. 225 frt 12 kr kétsz., okl., Csiki József ügyv. 222 frt 34 kr kétsz., okl., Kolönte László 174 frt 36 kr, Szabó Géza tanító 165 frt 86 kr kétszeresen, Szini Gyula orvos 160 frt

II.

Nagy bámulatot keltett az egész faluban, mikor híre futott, hogy Major uram nőül veszi a csinos Pakucs Línát.

Abban voltaképen kevés csodálni való van, hogy ha egy jómódú fiatal székely földmives egy jóforma székely leánykával lép házasságra: ezrével terem az ilyen frigy minden faluban. Hanem az volt bámulatos, hogy Major uram, ki világ életében alig váltott 10 szót asszonyfélével, most hirtelen házasságra szánta magát. Major uram olyan természetű ember volt, hogy csak épen annyit beszélt, a mennyi szükséges. Ha valaki kérdésekkel faggatta, vagy fecsegni akart vele, ránézett azokkal a hideg szívós fekete szemekkel s aztán minden felesleges szószaporításnak vége lett. S ha még ahhoz hozzávesszük azt az öles termetet, mely roppant testi erőt ígért, meg van magyarázva az a félő respektus, melylyel iránta az egész falu viseltetett. Sohasem bántott senkit s mégis mindenki félt tőle.

A falu népének még ideje sem volt a csodálatos viszonyról eleget beszélni, Major uram már bevégzett eseményt állított a fecsegő nénemasszonyomé elé. Elment egy szombatn délután a tiszteletes urhoz s két tanu előtt megesküdött menyasszonyával.

Másnap vasárnap lévén, az egész falu templomba ment. Következett az aratás s erős szükség volt az Isten segédelmére.

Major uram is ott volt a hívők seregében fiatal feleségével. Nyilván hálát adni jött a nyert boldogságról.

Istentisztelet után a nép nagy tömegekben sietett hazafelé. Az alszegiek külön s a felszegiek is külön csapatban s köztük Major uram és felesége is.

Mikor a tömeg azon válasszuthoz ért, mely a falut derékba ketté szeli, megállt Major uram s az egész néptömeg hallatára így szólt nejéhez:

— No Lina, erre felé vezet az ut apáduradék felé. Te erre felé mész. Nekem többet nem kellesz.

S ezzel csendes nyugodt léptekkel elballagott hazafelé, ott hagyva kőbálványává vált feleségét.

A falu népe csak ámult bámult s végre magához térve, körülvették a szegény asszonyt s a hogy lehetett vigasztalták s azután hazavitték apja házához.

Soha senki sem tudta meg, hogy voltaképen miért csapta el Major uram a feleségét. Beszélni eleget beszéltek, de a kősa beszéd után okos ember nem indul meg. S én is minek mondjam mikor nem tudom. Major uramhoz pedig e tárgyban kérdést intézni senkinek sem volt bátorsága. Különb, hogy milyen erkölcesten véleménye volt a házasságról, eléggé bizonyítja egy drasztikus mondása, melyet egyszer a korcsmában tett. A falusiak arról beszélgettek, hogy sokkal jobb a kázásélet, mint a legényállapot. Erre Major uram durván így felelt:

— A házasság emberek, olyanok, mint a házörzök kutyák, a maradékkal élnek.

Hát Uram istenem, a kinek olyan alacsony nézetei vannak, hogy lehetne jó férj. E szerint minden bizonynyal a férjben volt a hiba.

Teltek multak az idők s mikorra tavasz lett Major uram már el is vált s új feleség után is nézett s csodálatos, hogy mi van abban az emberben, az ördög tudja, hogy mi van abban az emberben, hogy neki csak egy szó kell s már bolondulnak utána az asszonynepek.

Kusztos Mariska pedig a falu legszebb s legmódosabb leánya volt s már jegyben is járt egy derék legényvel, de mikor Major uram rávetette a szemét, vége lett mindennek.

A dolog úgy történt, hogy egy tavaszi délután a mezőn véletlenül összetalálkoztak. Elhaladva egymás mellett illedelmesen köszöntek. Mikor Major uram vagy tíz lépést előre haladt, hirtelen megállt s vissza fordulva a leány után kiáltott:

— Mari, jere csak vissza egy szóm van veled.

S mikor a leány visszatért így folytatta:

— Te tetszel nekem Mari. Légy a feleségem!

S ezzel rátekintett azzal az igéző ördög szemével a lányra, mire az azt sem tudta, mit mondjon.

Major uram erre megfogta gyöngéden a leány kezét, átölelte derekát, s hosszasan szemébe tekintve így folytatta:

— Eredj haza s mondd meg apádnak, hogy adjon nekem feleségül s aztán mondd meg annak a téfeles száju szeretőnek, hogy tegyen le rólad, mert velem gyülik meg a baja. Menj édes lelkem s estére majd hozzátok küldöm a kéroket.

Ilyetudomán kért leányt Major uram s az eredmény mégis milyen fényes volt. A leányt úgy megigézte az a tekintete s úgy elkábitotta az az ölelés, hogy többé mit sem akart tudni jegyeséről. Hiába beszéltek a szülők, a rokonok, hiába rimázkodott jegyese s hiába ijesztgette a falu népe, hogy Major uram első feleségével is milyen rutul bánt el s hogy őt is elkergeti, mielőtt meg-unja, nem használt semmit. Ő vagy Majoré vagy a halálé lesz.

Tehát a Majoré lett.

Es csodálatos dolog, az új házasság boldogult élték. Olyan tüzzől pattant ügyes asszony nem is volt a faluban, mint Majorné, ezt még a Pakucsok is elismerték, pedig azok nem valami jó zivvel viseltettek Major uram házatája iránt. A szegény asszony imádtja férjét s még a gondolatát is igyekezett kitalálni. Szántott vetett, kévét rakott helyette csakhogy őt kímélje, s mindazt a sok önfeláldozást Major uram úgy fogadta, mint tar-tozó kötelességet. Ebben a közönséges földművesben meg volt egy keleti kényur minden rossz tulajdonsága.

Eyek teltek s az erős mazur-munka tönkre tette a fiatal asszony szépségét. S a mint az asszony megszűnt az ő ingerlő kerekességével Major uram érzékeire hatni, azonképen hidegült meg sze-

kétszeresen orv. okl., id. Nagy Sándor mészáros 149 frt 14 kr. Póttagok: Benkő Sándor szeszgyáros 147 frt 10 kr, Dobál Lajos kereskedő 145 frt 40 kr, Wertán Venczel kereskedő 138 frt 45 kr, Weinreiter György sörfőző 130 frt 54 kr, Pánczél Nőé cipész 129 frt 44 kr, Frenkul Emmánuel kereskedő 126 frt 49 kr, Szőcs János kereskedő 125 frt 96 kr, Kupán József kereskedő 125 frt 73 kr.

— **Differitisz.** Kézdi-Vásárhelyt e hóban 7 differitisz eset fordult elő. Ebből 2 meghalt, 4 meggyógyult s 1 gyógykezelés alatt van. A legtöbb eset f. hó 21-én fordult elő.

— **Fillérestély.** A kézdí-vásárhelyi nőegylet mult szombaton tartott fillérestélye ismét kitűnően sikerült. A műsor fénypontját Szabó István ur felolvasása képezte, melyet lapunk jövő számában fogunk közölni. Binder Jolán k. a. és Molnár Kálmán ur népdalkéltőse zajos ovációban részesült, Bács Jenő ur szavaiata elismerést érdemel. Molnár ur műsorán kívül újra elő lett tapsolva s kedves apróságának tárházából szedtetve elő egy pár csinos dolgot, melyekkel újra brillírozott. A műsort kedélyes táncszívalom követte.

— **Tüz.** Kézdi-Vásárhelyt szerdára virradólag a III. kerületben tűz ütött ki, melyet azonban a szomszédság észrevéve, azonnal eloltott. A rendőri nyomozat gondatlanságot állapított meg. Kár különben nem történt.

— **Furfangos tolvaj.** F. Ferencz ismert jó madár mult vasárnap elhatározta magában, hogy ezután törvénytelen cselekedeteit a törvényes zóna időhöz fogja alkalmazni, mitán azonban óra nélkül soha sem tudhatta, hogy hányat ütött az óra, oly módon igyekezett magának helyes időbeli tájékozást szerezni, hogy elment egyik kézdí-vásárhelyi óráraktárba s ott addig válogatott az órák között, míg egy darabot zsebében felejtett. Az órás későn vette észre a lopást, mert akkor már a jó madár ellillant, de a csendőrség nemskösa hurokra keríti az ismert tolvajt.

— **Kovácsnai hírek.** — A térrét-kovácsnai helyi érdekű vasutvonal a mult hétfőn átadott a forgalomnak. Most már szakadatlanul áramlik le a deszka a kovácsnai állomáshoz, hol a czélszerű építkezés mellett is alig lesz helye annak. — Egy ember az ugynevezett fekete himlőbe esett. Emiatt lakásától el kellett tiltani mindekit s egy a házbelieknek sem szabad másokkal érintkezni. Eddig több ilyen nemű betegedés nem történt.

— **Zágoni hírek:** A tifuszbán többen fekszenek. Még haltak is el benne. Ezek miatt az iskolákat hétfőn, bizonytalan időre be kellett zárni. Terhes körülmény az is hogy a kutakból kiapadt a víz, a mely eset miatt a zágoniak alig-alig jutnak jó ivóvízhez. — Szóts Boldizsár, Bitai Ferdinánd s egy anyagi lelkületű nő, ki névtelenül akar maradni, a r. kath. iskolás növendékek közül sokat láttak el meleg, téli ruházzal. Az ilyen nemes tettek nem szorúlnak dícséretre. Az ég áldása van azokon.

relme. Hjah, az a szegény falusi asszony nem ismerte azt a nagy tudományt, hogy miképpen kelljen egy falusi Sardanapol kegyeit megtartani.

Major uram talán az ötödik vagy hatodik szeretőn adott tul, mikor az ő becsületes bus felesége észrevette, hogy ő meg van csálva s ekkor is csak könyei voltak. A közsivű emberrel beszélni nem lehetett.

Egy nyári estén csinos nőszemély állított be Major uram házába. Természetesen szíves fogadtatásban részesült.

Major uram sietett is őket egymásnak bemutatni.

— Ez a feleségem, ez meg a szeretőm, a melyik erősebb az itt marad.

A vérig sértett, megalázott asszony nem kelt birokra a szeretővel, hanem szó nélkül távozott. Igazán nemes szív dobogott ebben a közönséges asszonyban. Visszatért szülői házához s bármennyit faggatták, egy szó panaszt nem birtak belőle kicsikarni. Amde az apa, valamint az egész falu hamar értesült a dologról s megtudta a szolgabíró is, ki már rég figyelmes lett a falusi zsarnok dolgaira. Szoros rendeletet adott ki a községi előljárásának, hogy az asszonyt azonnal vissza kell állítani törvényes jogaiba s a szeretőt elkergetni, mint ugy kívánja ezt az erkölcs.

Az eljárásság meg is tette, de Major uram olyan ezokat talált a hivatalos személyeknek mondani, miért a szolgabíró ur egy heti áristumot ítelt.

Major uram kiszenvetde, de saját szavai szerint sohasem volt olyan uri élete, mint a vármegye házáan eltöltött egy hét alatt.

A falu legszebb leányai s asszonyai tyukokkal kalácsal tartották.

RÖVID HIREK.

— **Szász Domokos** ref. püspök az ev. ref. zsinat ülésének folytatása alkalmából Budapestre utazott. — **A nagyszeben-fogarasz-feleki helyi érdekű vasutat** megnyitották és átadták innepélyesen a forgalomnak. — **Halál a víz mellett.** Kolozsváron Somodi István ácsmester vizet meríteni ment a Szamoshoz s míg lehajolt, szívészélhűdés érte és a vízbe bukkott. — **Nagy tűz** volt a Kassa közelében fekvő Kassa-Ujfalu községben. Körülbelül 30 ház égett le. — **A gyermekirtó.** Geszten, Biharmegyében elfogtak egy Kovács Mihályné nevű bábá-asszonyt, kit azzal vádolnak, hogy nagyban üzi a gyermekirtást. Elfogtak vele együtt 16 asszonyt is, kiket bűntársainak tartanak. — **Tűzoltó huszarok.** Az I. honvédszázár-czred Budapestén átomásozó huszárait a városi tűzoltóság egyik altisztje betanítja tűzoltói szolgálatra. — **Két kozák tiszt** a minap Pétervároti szóváltásba keveredett, melynek az egyik azzal vetett véget, hogy revolvért ragadtott és lelőtte társát.

Irodalom.

A Pallas Nagy Lexikona. A görög földön odalenn kiasnak régi idők emlékeiből egy-egy kődarabot, ősidők szobrainak apró-cseprő töredékeit. Egy kéz, egy láb, kardarab, csonka fej. S nemcsak a szakértő, a régiségeket buvárló tudós, de az egyszerű ember is csak kezébe veszi mult idők emlékeinek eme romját, és szempillantásra látja, vajon kontármunka hulladéka, avagy hatalmas mestermű maradáka került-e kezébe. Praxitilés Erosának torzóját senki ember fia nem téveszti össze avatatlan kezek durva faragványával.

Igy vagyunk mi most is, mikor egy hatalmas, nagy munka első töredéke kerül a kezünkbe. Tizenhat tenyérnyi vastag kötetre tervezett műnek első füzeté az, a miről szólni akarunk. Körülbelül 16,000 sűrűn telenyomatott oldalból 64 az, a mit már is látunk. De valamint a Praxitilés torzójából, Homorés Iliaszának kezdő sorából rögtön látható, hogy nem kontár férczelmény, hanem hatalmas mestermunka a tartozéka, ugy mi is konstatálhatjuk ennek a 64 oldalnak a révén, hogy kiváló alkotás az, a minek nyomában kell járnia.

A Pallas Nagy Lexikona 222 munkatársának névsora már egymagában is teljes kezeség erre nézve. A ki csak a magyar tudós vagy írói világban kiváló, első rangú helyet foglal el, — nem hiányzik ebből a névsorból. S hogy tudós világunk teljes odaadással és képességeinek, tudásának és tapasztalatainak minden irányban való érvényesítésével dolgozott ezen a nagy művön, mutatja már az első füzetben is az a körülmény, hogy minden érdemleges czikk névaláírással jelelt meg. Nevével, multjával, reputációjával kezkesedik tudós- és író-világunk, hogy mindaz, a mi a Pallas Nagy Lexikonában megjelenik, teljes foglatatja az ezidő szerint való összes modern tudásnak.

S csak egy pillantás az első füzetbe, mely A-tól Achorion ig terjed, már is mutatja ennek a Magyarországon elsőbbsen meghonosított rendszernek kiváló értékét és fontosságát. Ott van például mindjárt a füzet legelején Aachen porosz város leírása s íme megtaláljuk a cikkben nemcsak a város történetét, nevezetességeinek rövid, pontos, de hű képét annak is, a miebben a porosz városban Magyarországgal összefügg. Leírja híven az acheni templom magyar kapuját, leírásnak és rajzban bemutatja az ott őrzött magyar régiségeket, s megemlékezik arról is, hogy ezek a magyar régiségek annak idején a budapesti ötvös-műkiállításán is megfordultak.

Ott találjuk ugyanacsak az első füzetben az Abauj-Tornamegye cikkét, a megye térképével. Eredeti felvétel nyomán készült, gyönyörűen kidolgozott, kiválóan pontos térkép ez, s ugyanilyent közöl a Nagy Lexikon előrajza szerint minden egyes vármegyéről, s ezenfelül még külön térképen mutatja be az ország nagyobb, nevezetesebb városait is. De kiváló érdekű a megye leírása is, minőhöz hasonló hű és pontos monográfia lexikális munkában még ezideig nem jelent meg. Leírja a megye topográfiáját, ismerteti főbb termékeit, a legújabb statisztikai adatok felsorolásával, ismerteti a megye lakosságát, az ipart, kereskedelmet, a szellemi műveltséget, a közigazgatást, s részletesen, egészen napjainkig terjedően megírja a megye történetét. Megyénk és városaink ilyen teljes, hű, érdekes és tanulságos leírása már mappában is megbecsülhetetlen értékű munka, s ezeket — bárholgy keresnők is, — nem találjuk meg sehol, eddig megjelent enciklopedikus munkában.

Ugyanacsak az első füzet például leírja az Abissziniában Lipót belga király megbízottjának Haneuse kapitányának habasi expedícióját, pedig mindenki, a ki a napi eseményekkel foglalkozik, tudja, hogy közvetlen napjainkban történt mindez, olyannyira, hogy még eddigelé semmilyen lexikális munkában megemlítve nincsen.

De nem folytatjuk ezeket a szemelvényeket,

mert ily módon végig kellene mennünk az összes cikkeken A-betűtől Acherionig. Még csak annyit említünk meg, hogy e kiváló munka külsőben is méltó diszszel jelenik meg a magyar közönség előtt. Teljesen famentes, tehát soha meg nem sárguló, hófehér papíron nyomódott, olyan szép metszésű betűkkel, miknek az olvasása valósággal üdülés az olvasásban kifáradt szemre. Az illusztrációk, fametszetű és színes műmellékletek, valamint a térképek pedig nemcsak megállják a versenyt bármely eddig megjelent elsőrangú külföldi munkával, hanem megbecsülhetetlen érdemük a soha szem elül nem tévesztett szempont: a hazainak, a magyarnak a kultiválása. Nem mellőzi a munka a kiváló, bárha az messze esnek is tőlünk, de nem mellőzi a hazait sem, a mit pedig eddigelé a külföldi lexikális munkák vagy rosszindulatból vagy érdeklődéshiányból rendszerint mellőztek, a hazaiak pedig azért, mert visszaretentek a nagy, esetleg meg sem térülő anyagi áldozatoktól.

A magyar közönségen áll most megmutatni, hogy az érdemeset, a kiváló mindig felkarolja, s tartózkodó csak akkor volt, ha jogos kíváncsiainak teljesítését nem várhatta. A Pallas Nagy Lexikona pedig meggyőződésünk szerint nem hiába áldozott százazreket, mert nem lesz intelligens magyar család, a hol ez a kiváló, igazi szükségset potoló és minden tekintetben nagyérdemű munka hiányozni fog. Még megemlítjük, hogy a Pallas Nagy Lexikona ára füzetenkint 30 kr = 60 fillér, kötetenkint pedig diszes kötésben 6 frt = 12 korona.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetmény.

A kézdí-vásárhelyi takarékpénztár piaczsori házának földszinti része 1893. év Szentgyörgy naptól egymás után következő három évre, egészben, esetleg részletenkint ki fog adatni. A nyílt árverés az intézet helyiségében folyó év december 11-én d. u. 2 órakor fog megtartatni. Az árverési feltételek az intézet helyiségében megtekinthetők.

Kézdi-Vásárhelyt, 1892. november 19.

Az igazgatóság.

Ad sz. 4059—1892.

Faoladási hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minisiteriumnak f. évi febr. hó 29-én kelt 9156. I/s. számú magas rendelete alapján Zabola és Páva községek közös tulajdonát képező, a kovácsnai m. kir. erdőgazdálkodásához tartozó, a zabolai határon elterülő „Laróca” nevű erdő mintegy 950 kat. hold területén 40 cm.-nél vastagabb átmérőjű 58264 db lucz-fenyő szálfá, illetve mintegy 166464 m³-re becsült hasított és fűrész-áru előállításra alkalmas fatömegének tővön való eladása iránt f. évi december hó 11-én d. e. 9 órán kezdve Zabola község jegyzői irodájában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 46,493 frt 40 kr

Venni szándékozók felkérnek, hogy az árverésen személyesen megjelenni, vagy szabályszerűen kiállított, 10 százalékat bántépénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a tárgyalás napjáig, vagy pedig a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál benyújtani sziveskedjenek. Megjegyeztetik, hogy a megajánlott összeg számokkal és betűkkel tisztán kiírandó, valamint bejelentendők, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Tájékozással megjegyeztetik, hogy az összes eladandó fatömegnek mintegy 58838 m³ Románia felé hajló és mintegy 107622 m³ Baszka és Sugóbaszka völgyek felé hajló hegyszakadalon található.

Az árverési, illetve szerződési feltételek állóírt hivatalnál a hivatalos órákban betekinthezők.

Kovácsna, 1892. évi november 11-én.

Hollaky Attila,
főszolgabíró.

